

A nemzetközi gyermekév hazai mérlege

Befejezte munkáját a nemzetközi gyermekév nemzeti bizottsága, amely tegnap, kedden Aczél Györgynek, a Minisztertanács elnökhelyettesének, az Állami Ifjúsági Bizottság elnökének vezetésével tartotta záróülését a Parlamentben. A társadalom széles rétegeit képviselő 45 tagú testület munkájának mérlegét Nádor György, a Magyar Nemzeti Bizottság titkára vonta meg. Elmondta, hogy a nemzetközi gyermekév hazai rendezvénysorozata ráirányította a közfigyelmet a tennivalókra, erősítette a gyermekekért érzett társadalmi felelősséget. A tanácsok, a minisztériumok, az országos főhatóságok és a társadalmi szervezetek szinte kivétel nélkül köteleességüknek érezték, hogy bekapcsolódjanak az ENSZ kezdeményezésére kibontakozó világméretű megmozdulás hazai programjába. A bizottság tagjainak s rajtuk keresztül mindazoknak a tíz- és százazreknek, akik a gyermekév során is eredményteljesen működtek a jövő nemzedékének ügyében Aczél György mondott köszönetet.

A hazai eredményekről, tennivalókról szólva elmondta: — A gondokkal, a feladatokkal a felelősség is megnövekedett. A mi társadalmunk szocialista társadalom, nevelő társadalom. A szocialista

társadalom célja, hogy a felnövő nemzedék tagjai, a gyermekek mindinkább egyenlő eséllyel induljanak a tanulás, a szakma, a pályaválasztás, a tehetség kibontakoztatásának útján, hogy az emberek képességeik szerint dolgozzanak és érvényesüljenek.

A nemzetközi gyermekév nemzeti bizottsága ezután felhívást fogadott el.

A nemzeti bizottság — összegezve a tapasztalatokat — megállapítja, hogy a gyermekév nemes célkitűzéseinek hazai megvalósítására mozgósító felhívása találkozó néppünknek, a társadalom széles rétegeinek számdekaival és az ügyszőz méltó tettekre készséget, széles körű aktivitást váltott ki.

Amikor a nemzeti bizottság tisztelettel köszönetet mond egész társadalmunknak, a felnőtteknek és a fiataloknak, a szülőknél, az állami és társadalmi szervezeteknek, az egyházaknak, a vállalatok és szövetkezetek dolgozóinak, a pedagógusoknak, a tudósoknak, a művészeknek, a sajtó a rádió és televízió munkatársainak a nemzetközi gyermekév hazai programjának sikeres megvalósításáért — minden magyar állampolgárt felhív és kér: továbbra is munkálkodjunk együtt mindannyiunk közös ügyéért, gyermekeinkért — hangsúlyozza a felhívás. (MTI)

Építészeti nívódíjak

Az Építészeti és Városfejlesztési Minisztériumban kedden Ábrahám Kálmán miniszter kiosztotta az utóbbi egy évben átadott magas színvonalú építészeti alkotások tervezőinek és kivitelezőinek munkáját elismerő 1979. évi építészeti nívódíjakat.

Nívódíjat kapott a székesfehérvári Clasp H-1. típusú első könnyűszerkezetes általános iskola létrehozásáért a Tervezésfejlesztési és Típus-tervező Intézet és a Fejér megyei Állami Építőipari Vállalat; a zalaegerszegi új városközpont első ütemében épített létesítményekért, a budapesti Városerősségi Tervező Vállalat és a Zala megyei Állami Építőipari Vállalat; a budapesti központi állami kórház rekonstrukciójáért az Általános Építélettervező Vállalat és a Középilletépitő Vállalat; a győri Kisfaludy Színházért a Győri Tervező Vállalat, a győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskoláért a Középépítélettervező Vállalat, s e két létesítmény, tehát a színház és a főiskola kivitelezéséért egyaránt a Győr megyei Állami Építőipari Vállalat.

Ezenkívül miniszteri dicséretet érdemelték ki a budapesti Hotel Termál, az újlipótvárosi lakótelep második ütemében épített lakóházak és Miskolc Vologda városrészében átadott szolgáltatóház alkotói. (MTI)

A közlekedés biztonsága társadalmi érdekünk

Átalakult a városi KBT szervezete

Az elmúlt évben Csongrád megyében 88 ezer 433 vizsgálóra és nyilvántartásra kötelezett gépjárművet tartottak nyilván, s egyre több segédmotoros és kerékpáros vett részt a közúti forgalomban. Ugyancsak erőteljes az idegenforgalom, a „motorizált” turizmus fejlődése is: a részkei határállomáson tavaly 1 millió 110 ezer járművel három és fél millióan utaztak át. A dinamikus forgalomnövekedés nem csupán az úthálózat terhelésén észlelhető, hanem megmutatkozik a közlekedés „árnyoldalán”, azaz a baleseti statisztikában is. A Csongrád megyei számadatokból kiolvasható: az idei év első kilenc hónapjában a balesetek 59 százaléka Szegeden és környékén következett be,

akinek munkáját ezentúl társelnök, dr. Karsai Árpád-né, a járási hivatal elnökhelyettese segíti. Az újalakult szervezet ügyvezető elnöke dr. Barna Sándor rendőr őrnagy, a szegedi városi és járási rendőrkapitányság vezetője lett. Nacs László rendőr századosnak, a KBT titkáranak helyettese pedig ezentúl Sánta János rendőr főhadnagy. Az alakuló ülésen a járási pártbizottság képviselőiben Gila Ferenc, a megyei KBT vezetői közül pedig Oszlár György rendőr őrnagy vett részt.

Legfontosabb: a megelőzés

A közlekedés biztonságát szolgáló megelőző munka idejéről beszélt a Prágai Tibor elmondta: a TIT-tel közösen szervezett közlekedési akadémiára 22 tanfolyamán 1780-an vettek részt; az üzemekben, lakótelepi körzetekben rendezett előadásoknak, filmvetítéseknek ötezer 300 nézőjük, hallgatójuk volt. A Nemzetközi Iskola Kupa és Ifjúsági Kupa vetélkedősorozaton 55 általános és 10 középiskola 16 ezer 250 tanulója vett részt Szegeden és a járásban, hat nyári napközis táborban pedig közel negy-ezer gyermek ismerhette meg a legfontosabb szabályokat. A közlekedési úttörők szakpróbája, a májusi közlekedési gyermekjáték-akció sikere, a Szegedi Ifjúsági Napok idején rendezett KRESZ-verseny jelzője volt annak, hogy a KBT a gyermekek felkészítését a balesetmegelőző munka legfontosabb részének tekinti.

Szerényebb eredmények mutathatók föl a felnőttek körében, annak ellenére, hogy a társadalmi szervek, a tömegszervezetek segítségével egyre erőteljesebb. Éppen a megnövekedett feladatokra tekintettel volt tehát időszerű a szegedi járásban dolgozó aktivisták bevonni a bizottságokba — hangsúlyozta beszámolójában a KBT elnöke, majd szólt a következő év tennivalóinak általános jellemzőiről. Elsősorban a nevelési és propagandamunkában, az ismeretek felújításában, a

közlekedési erkölccsel összefüggő kérdések elemzésében, a balesetmegelőzési mozgalom kiterjesztésében keresheti meg ki-ki a maga feladatát — s ez természetesen nem csupán a közlekedési vállalatok, a tanácsok, hatóságok, a társadalmi szervezetek „hivatásaira” és önkéntes aktivistáira vonatkozik, hanem a közlekedés valamennyi résztvevőjére is.

A közlekedés — ki ne tudná? — veszélyes üzem, mely lehet örömtől forrása, a pihenés, kikapcsolódás szolgálója, de lehet családi, és nagyobb közösségek tragédiáinak okozója is. Csak-hogy ne feledjük: a közlekedés önmagában nem okoz fájdalmat. A járművezetők, vagy gyalogosok és utasok könnyelműsége, felelőtlensége, meggondolatlansága — s csak nagyon ritkán szándékoskossága, vagy a jármű műszaki hibája — idezi elő a baleseteket. S ki ne gondolt volna még arra egy-egy újsághír olvastán, hogy hasonló helyzetet már ő is átélt, csak szerencséje volt?

Haiszálon múlik?

Valljuk meg: tökéletes járművezetők, utasok, gyalogosok sosem leszünk, mindig jöhet a melegfront, egy figyelemelvonó gondolat, egy szerencsétlen mozdulat. Egy haiszálon múlt — szoktuk ilyenkor mondani, s legszívesebben mást okolnánk magunk helyett. Hogy ki-ki mégis megfogalmazza — legalább saját magának — az ilyen „haiszálon múlt” pillanatok következtetéseit, nos, ezért is tevékenykednek a közlekedésbiztonsági tanácsok. Ezért rendeznek jövőre is előadásokat, játékos vetélkedőket, szervezik meg az idős emberek közlekedési hetét, ezért hívják önkéntes gépjármű-felvizsgálatra a tulajdonosokat. S ezért dolgozott ki a szegedi városi és járási Közlekedésbiztonsági Tanács részletes munkaprogramot a jövő évre a tegnapi elnökségi ülésen. Bizva abban, hogy az akciók sora nem marad az aktivisták magánügye.

P. K.

Tízezren tanulnak Csongrád megye középiskoláiban

Az általános iskola befejezése után a gyerekek nagyobb része továbbtanul, igen sokan szakmát választanak és valamelyik szakmunkástanuló intézetben kapnak képzést és sajátítják el mesterségüket. A megye középiskoláiba is egyre többen iratkoznak be, hogy szakmunkásbizonyítványt, illetve egy időben szakmai képzést és továbbtanulást is jogosító érettségi bizonyítványt szerezzenek.

A szegedi és a környékbeli középiskolákba az előző évi csökkenés után újból emelkedett a beiratkozottak száma. Az 1979/80-as tanévre a megye középiskoláinak nappali tagozatára mintegy 10 ezer diák iratkozott be és kezdte el tanulmányait. A megoszlás hasonló a tavalyihoz, kétszer annyian járnak szakközépiskolába, mint gimnáziumokba. A számok ezt a képet mutatják: gimnáziumban kezdte meg tanulmányait 3476 fiatal, míg szakközépiskolákban és középiskolákban pedig közel két-

intézetben 6542 diák indult.

A szakközépiskolai tanulók 15 százaléka az elmúlt tanévben benevezett új oktatási formában — a szakmunkásképzési célú szakközépiskolában — kezdte meg tanulmányait. Az idén az oktatott szakmák száma jelentősen bővült, és kétszer annyi első osztály indult, mint tavaly. A tanulók száma az ipari és a mezőgazdasági szakmákban több mint háromszorosára, a hírközlési szakmákban pedig közel kétszeresére nőtt.

A középfokú képzési célú szakközépiskolai oktatásban a jelenleg is legnagyobb arányt képviselő ipari, építőipari jellegű szakképzést nyújtó iskolákban csökkent legjobban — közel egyötödével — a tanulók száma, ami az új szakmunkásképzési forma elszívó hatásának tudható be. A művészeti, a kereskedelmi és a postaforgalmi képzésben részt vevők száma csekély mértékben nőtt, a többi szakon pedig valamelyest visszaesett a létszám.

Kiállítási napló

A Stúdió Pécs

A Fialat Képzőművészek Stúdiója tavaly nagy visszhangot keltő jubileumi tárlatot rendezett a Magyar Nemzeti Galériában. Jól emlékszünk még a boksok minigalériáira, ahol nagyszerű alkotásokkal éppúgy találkozhattunk, mint előremutató kísérletekkel, kritikuspukkasztó nyelvöltésekkel és izdasság-szagú „másolatokkal”. Kiváló mesterségbeli tudással megoldott, gondolatlanul bravúrokkal és nemes szándékból született félreértésekkel. A Stúdió lényege éppen az, hogy a pályakezdő, a 35 év alatti fiatal képzőművészeknek fórumot, műhelyt, szervezeti kereteket biztosítson. Nehezen várható tehát, hogy a Stúdió évi seregszemlén mindig kiforrott művekkel találkozunk az érdeklődők. A lényeg inkább az, hogy ezen a tárlatokon fölvezölődjának és nyilvánvalóvá váljanak az egyéni műhelyek belső erővonalai, a közös törekvések, a legéletképebb szándékok. A tavalyi, jubileumi tárlat után új lehetőségeket és közönséget keresve jutottak el ahhoz az elhatározáshoz, hogy ezentúl kétvétenként más-más vidéki városban adnak számot a Stúdióba tömörült fiatal magyar képzőművészek törekvéseikről. A mostani átfogó bemutatkozás három helyszínen — a Pécsi Galéria Széchenyi és Színház téri kiállítótermében és az Ifjúsági Házban — a közel 120 fiatal művész több mint 300 munkája sokféle törekvést reprezentál. Szembetűnő a festmények nagy mérete, a sok applikáció, a fotonaturalizmus térhódítása, az asszociatív gondolkodásmód, a barokkos gazdagság, s mintha háttérbe szorult volna a képmény szerkezetessége.

A munkák döntő többsége az emberről és emberi viszonylatokról igyekszik beszélni, természetesen különböző formában és színvonalon. Romantikus felhangok éppúgy fölfedezhetők, mint szecessziós

beütések és szürrealis utánérzések. Úgy érzem, a díjak bizonyítják, hogy az emberközpontú, humanus töltésű művek is szülhetnek korszerűen, eredeti eszközökkel. Dienes Gábor, Földi Péter, Nagy Gábor, Kárpáti Tamás, Püspöky István, Tornay Endre, Paulikó Iván, Záborszky Gábor, Balla Margit, Lóránt Zsuzsa, Palotás József és József István munkái ezt a törekvést igazolják.

Sokan szerepelnek a Stúdió pécsi tárlatán olyan művészek, akiknek munkáival gyakran találkozhattunk a szegedi nyári tárlatokon, akik a megyében élnek vagy rendszeres résztvevői a makói, illetve a csongrádi művésztelepnek. Hadd utaljak csak Kéri László nagyszerű festményeire, Szabados Árpád grafikáira vagy Tóth Juliánna mésző domborműveire.

Tárlatok 1980-ban

A Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága mellett működő Művészeti Tanácsadó Testület legutóbbi ülésén megvitatta és elfogadta az 1980-as kiállítási tervet. A megye múzeumi és köznevelődési intézményei az előző évekhez képest körültekintően készítették el terveiket, több érdekesnek ígérkező program várható.

A hagyomány és a jövő évi tervekben is szerepelnek. Szegeden, a Móra Ferenc Múzeum Képtárában ismét lesz iparművészeti bemutató, láthatjuk a Makrisz Agamemnon életművét reprezentáló tárlatot és a Miskolci Grafikai Biennálé díjazottjainak kiállítását. A Szegedi Ünnepi Hetek idején a nyári tárlat és a tavalyi díjazott szobrász, Tóth Valéria alkotásai várják az érdeklődőket, a múzeumi hónap csendéletfestészetének válogatása lesz. A szegedi művészek közül Tá-

pai Antal és Fontos Sándor jelentkeznek önálló kiállítás-sal a képtárban. Az évfordulókhoz kapcsolódik a Tanácsköztársaság grafikáit bemutató tárlat és a József Attila-emlékkiállítás.

A Bartók Béla Művelődési Központ B Galériája sok érdekességet tartogat. Bemutatók a Moholy Nagy László és Bálint Endre fotómontázsait, Gácsi Mihály, Kovács Tamás grafikáit, Pintér József, Cs. Pataj Mihály, Pataki Ferenc festményeit. Az Ifjúsági Ház is bekapcsolódik a kiállítások rendezésébe. Többek között a minigalériában Czako Gábor, Egri Zsuzsa, Szabados Margit, Hévízi Éva, Brutó Mária, Asztai Csaba alkotásaival találkozhatunk.

Hódmezővásárhelyen, a Tornay János Múzeumban bemutatkoznak a szentendrei képzőművészek, a képzőművészeti főiskolások és a mártélyi tábor hallgatói, s természetesen láthatjuk a következő évi őszi tárlatot is.

T. L.

Kertbarátok évről számadása

Hatodik éve járnak össze Szegeden kéthetenként a kiskert szerető emberek, hogy kicseréljék véleményeiket, átadják egymásnak a jó tapasztalatokat. A Hazafias Népfőnt és a Bartók Béla Művelődési Központ vállalta a házigazda szerepét, hogy legyen szervezett formája a mozgalmának. Öttagú vezetőséget választottak maguknak a kertbarátok és évente értékelték a végzett munkát. Az idei esztendőről Gálgóczy Konrád titkár számolt be tegnap, a városi népfőntszékházban rendezett évről összefoglaló szobor- és képzőművészeti kiállításán kívül a szabad idő hasznos eltöltését is célul tűzték maguk elé a kertek kedvelői. Ebben az évben átlagosan 40-en jártak az összejövete-

lekre a 64 tagot számláló közösségből.

Az év végi számadáson jutalmazták a jó gazdákat. Dr. Berencsi György, a Hazafias Népfőnt Szeged városi bizottságának elnöke adta át az oklevelet a megyei mezőgazdasági kistermelők és kisállattenyésztők kiállításán jól szereplő szőregi kertbarátok tagjainak és a szegedi kertbarátkörnek. Kiváló Társadalmi Munkás érmet kapott Gálgóczy Konrád, Szabó Árpád, Onozó Ferenc, Zádori János, dr. Kovács Andor és Csonka János. Szabó Antal, a HFN munkatársa 13 kiskerttulajdonosnak adta át a Mintakert-plakettet, ötnél pedig oklevelet.

Végül szakmai és kulturális vetélkedőn mérték össze tudásukat a kertbarátok tagjai. A legjobban szereplők könyvtulajnyt kaptak.